

70 let Klubu za starou Prahu

JOSEF MAYER

Sedm desítek bojů za záchranu vysokých kulturních hodnot, nashromážděných historickým vývojem Prahy a dalších měst, uplynulo od r. 1900, kdy vznikl Klub za starou Prahu. Jeho počátky jsou těsně spjaty s děním konce 19. stol., kdy sobecké kořistnictví stavební a pozemkové spekulace, kryjící se hesly pokroku a moderny, ohrožovalo více než kdykoli předtím nejnižší podstatu památkového bohatství Prahy. Doba krátce před r. 1900 je poznamenána událostmi, které jsou vzpourou proti bezduchému ničení kulturních hodnot. Sled těchto událostí má dramatickou gradaci od r. 1892, kdy byly podány první návrhy na památkový zákon pro Čechy přes Manifest přátel staré Prahy podepsaný desítkami jmen kulturních pracovníků, přes Mrštíkův výkřik v brožuře *Bestia Triumfans* z r. 1897 a první sjezd archeologů, historiků a muzejních pracovníků v Kutné Hoře, rezignaci umělecké komise pro záchranu starobylého rázu Prahy, vedené Josefem Zítkem v r. 1898, až k protestní schůzi na Slovanském ostrově v r. 1899, která byla bezprostředním podnětem k založení Klubu za starou Prahu. Sledovat 70 let Klubu za starou Prahu znamená zabývat se dějinami památkové péče u nás a sledovat při tom souběžně základy vědecké památkové péče, které položila rakouská umělecko-historická a památkářská škola. Znamená to také uvědomit si, které hodnoty, jež stály v prudkém sváru proti sobě v uplynulých sedmdesáti letech, mají hodnotu trvalou a které dnes již jsou zasuty milosrdným zapomněním, a vzpomínka na ně vyvolává údiv a úsměv. Projekt elektrické ozubené dráhy, která měla jezdit Nerudovou ulicí a proti níž musil Klub v r. 1902 bojovat, se nám zdá dnes již groteskní právě tak, jako železniční trať míjející viaduktem Mostecké věže malostranského konce Karlova mostu. S jakou odezvou by se dnes setkal návrh na dokončení asanačního průrazu Starým Městem v Melantrichově ulici? Jak by byl přijat návrh na pokračování asanace Karlovy ulice započaté v r. 1899?

Zhodnocení činnosti Klubu a jeho přínosu k řešení otázek péče o jednotlivé kulturní památky a zejména o jejich organické prostředí, k rozvinutí metod jejich ochrany si vyžaduje rozsáhlejší práci, kterou redakce *Staleté Prahy* připravuje pro příští ročník. Přejeme Klubu za starou Prahu do další jeho činnosti mnoho úspěchů a děkujeme mu za jeho spolupráci při plnění společných úkolů.